

SKRB ZA BOLESNIKA OBOLJELIH OD RAKA PLUĆA: MALIGNA HIPERKALCIJEMIJA

RADAKOVIĆ Đ.¹, TRAMOŠLJANIN M.¹, KLIR S.¹, Karabatić S.¹, JURIĆ M.¹, LUKIĆ FRANOLIĆ I.¹, ŠAJNIĆ A.¹

¹ KBC ZAGREB, ZAGREB, Croatia
Zavod za tumore pluća i sredoprsja

Objective:

Uvod - Hiperkalcijemija maligne bolesti najčešći je metabolički poremećaj i tretira se hitnim stanjem u onkologiji. Obično je povezana uznapredovalim zloćudnim tumorom osteolitičkim metastazama i loš je prognostički znak. Pogađa do 30% oboljelih od raka pluća. Normalan raspon serumskog kalcija u odraslih iznosi 2,2-2,6 mmol/ L. Stanje hiperkalcijemije uključuje cirkulacijske poremećaje (žeđ, poliurija, dehidracija, zatajenje bubrega), gastrointestinalne (anoreksija, mučnina, povraćanje, bolovi u trbuhu, zatvor), neurološke (umor, mišićna slabost, zbunjenost, letargija, razdražljivost, koma) i psihijatrijske manifestacije (depresija, anksioznost, kognitivna disfunkcija). Blaga hiperkalcijemija može biti asimptomatska ili povezana s nespecifičnim simptomima, kao što su mišićno-koštani bol, mučnina i povraćanje. U težim slučajevima hiperkalcijemija je povezana s oštećenjem neurokognitivnih funkcija, a u najtežim i zatajenjem bubrega.

Liječenje i njega ovise o stupnju hiperkalcijemije, usmjereni su na iv. hidraciju infuzije fiziološke otopine i diureticima kako bi se postiglo smanjenje serumskog kalcija kroz povećanu kalciurezu,

smanjujući resorpciju kostiju i crijevnu apsorpciju kalcija. Liječenje hiperkalcijemije uključuje primjenu bisfosfonata gdje je serumski kalcij veći od 3,0 mmol / L ili ako postoje simptomi. Kod blage hiperkalcijemije (serumski kalcij 3,0 mmol / L ili manje) od važnosti je pružanje savjeta o održavanju dobre hidracije, pijenje 3-4 L tekućine dnevno.

Cilj rada - Ukazati na učestalost tumorske hiperkalcijemije i kako upravljati po život opasnim simptomima.

Metode - Analiza sestrinske i medicinske dokumentacije u periodu od 01.9.2020. - 30.4.2021., prati se 71 bolesnik.

Rezultati - Na Zavodu za tumore pluća i sredoprsja praćeni su bolesnici u trećem i četvrtom stadiju maligne bolesti pluća. Analizom medicinske i sestrinske dokumentacije prati se kod 71 bolesnika s malignom hiperkalcijemijom primjena bisfosfonata uz onkološko liječenje. Terapija bisfosfonatima prekinuta je kod tri bolesnika zbog osteonekroze čeljusti. U istom periodu 13 bolesnika hospitalizirano je preko hitne službe zbog hiperkalcijemije, a prema kategorizaciji zdravstvene njege trećeg i četvrtog st upnja.

Zaključak - Sestrinske intervencije usmjerene su na kontinuirano praćenje i zbrinjavanje simptoma i znakova, procjenu i prevenciju pada i ozljeda. Žeđ, poliurija, dehidracija, zatajenje bubrega, mučnina, povraćanje, bolovi u trbuhu, zatvor, umor, mišićna slabost, zbunjenost, letargija, depresija, anksioznost, kognitivna disfunkcija često su prisutni i kod drugih stanja koji prate progresiju raka pluća, stoga ih je važno prepoznati i provoditi intervencije u cilju poboljšanja kvalitete života.

Ključne riječi: maligna hiperkalcijemija, hitno stanje, kalcij, bisfosfonati, zdravstvena njega